

Chambre des Représentants

20 JANVIER 1953.

PROJET DE LOI relatif à la tenue d'un second registre des actions et obligations nominatives.

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE (1).
PAR M. CHARPENTIER.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi n° 115, déposé à la Chambre le 19 décembre 1950, instituait une faculté pour les conseils d'administration des sociétés commerciales.

Le Conseil d'administration pourra décider, disait le projet de loi primitif, qu'un second registre des actions nominatives (...) reproduira en original le registre tenu au siège social.

La même disposition était prise en ce qui concerne les obligations nominatives.

* *

Au cours des débats au sein de votre Commission la portée du projet fut profondément modifiée, la Commission ayant remarqué combien la mesure du doublement des registres présentait un intérêt général.

C'est ainsi que le texte proposé par votre Commission et adopté par la Chambre le 7 juin 1951 enlevait le caractère facultatif à la tenue d'un double du registre et rendait cette mesure obligatoire.

(1) Composition de la Commission : M. Joris, président; MM. Charlotiaux, Charpentier, De Gryse, De Peuter, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Fimmers, Gendebien, Herman (Maurice), Lambotte, Nossent, Oblin, Robyns. — Bohy, Camby, Collard, Deruelles, Mme Fontaine-Borguet, MM. Hossey, Housiaux, Pierson, Soudan. — Janssens, Leclercq.

Voir :

517 (1951-1952) : Projet amendé par le Sénat.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

20 JANUARI 1953.

WETSONTWERP betreffende het houden van een tweede register van de aandelen en obligatiën op naam.

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1) UITGEBRACHT
DOOR DE HEER CHARPENTIER.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het wetsontwerp n° 115 dat op 19 December 1950 bij de Kamer werd ingediend, voerde een mogelijkheid in voor de raden van beheer der handelsvennootschappen.

Het oorspronkelijk wetsontwerp bepaalde, dat de raad van beheer kan beslissen dat een tweede register van de aandelen op naam het register, ten zetel van de vennootschappen gehouden, in zijn oorspronkelijke tekst zal weer-geven.

Dezelfde schikking werd genomen voor de obligatiën op naam.

* *

Tijdens de bespreking in uw Commissie, werd de betekenis van het ontwerp grondig gewijzigd, omdat de Commissie had ingezien hoezeer de maatregel van de verdubbeling der registers een algemeen belang opleverde.

Zo werd in de tekst, die door uw Commissie was voorgesteld en die op 7 Juni 1951 door de Kamer werd aangenomen, het facultatief karakter van het houden van een dubbel van het register afgeschaft en werd die maatregel verplicht gemaakt.

(1) Samenstelling van de Commissie : de heer Joris, voorzitter; de heren Charlotiaux, Charpentier, De Gryse, De Peuter, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Fimmers, Gendebien, Herman (Maurice), Lambotte, Nossent, Oblin, Robyns. — Bohy, Camby, Collard, Deruelles, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Hossey, Housiaux, Pierson, Soudan. — Janssens, Leclercq.

Zie :

517 (1951-1952) : Ontwerp gewijzigd door de Senaat.

H.

Le Sénat ne fut pas de notre avis.

La Commission de la Justice du Sénat a estimé qu'aucune nécessité pratique, ni aucun motif urgent d'intérêt national ne justifie l'obligation imposée à toutes les sociétés anonymes sans distinction de tenir un second registre des actions ou des obligations nominatives.

La Commission du Sénat relève, d'autre part, que la tenue d'un second registre posera pour un très grand nombre de nos sociétés anonymes des problèmes techniques d'organisation qui, à première vue, ne pourraient trouver une solution raisonnable.

La Commission de la Justice du Sénat se demanda également si le système qui avait été adopté par la Chambre pourrait assurer réellement la protection du patrimoine national.

On souligna enfin que la réglementation issue de nos délibérations ne donnerait plus aucune garantie légale quant au régime définitif des actions et obligations nominatives, puisque ce régime devrait dépendre d'une décision royale, dont personne ne saurait dire, en ce moment, quand, dans quel sens et dans quelles conditions elle serait prise.

La Commission de la Justice du Sénat craignait que l'immixtion du secteur de droit public dans une affaire de droit privé fournit un prétexte facile que le futur ennemi, occupant la Belgique, pourrait invoquer, sinon pour justifier, du moins pour expliquer ses propres interventions éventuelles dans le secteur privé.

Jusqu'à présent, remarque la Commission de la Justice du Sénat, semblables interventions dans le secteur privé nous ont été épargnées pendant les deux occupations successives.

En conséquence, la Commission de la Justice du Sénat a proposé un nouveau texte basé sur les principes suivants :

1° La tenue du second registre sera laissée à l'appréciation de la société intéressée;

2° L'actuel registre unique des actions ou des obligations nominatives sera maintenu en vue d'éviter des contradictions quant à la force probante en cas de coexistence de différents exemplaires du registre.

3° L'actuel registre est cependant scindé en deux parties. La première étant déposée au siège de la société, et la seconde en dehors de ce siège en Belgique, à la Colonie, ou à l'étranger.

Les porteurs d'actions ou d'obligations détermineront eux-mêmes dans quelle partie du registre ils inscriront leur droit.

Afin de disposer en tout temps d'un aperçu complet du registre, une copie de la seconde partie du registre sera faite au moyen de photocopies et tenue à jour tant au siège de la société qu'à l'endroit où est déposée l'autre partie du registre.

La façon dont sera tenue la comptabilité dans chacune des deux parties du registre sera réglée par arrêté royal.

Votre Commission, après avoir pris connaissance des objections faites par le Sénat au projet qui avait été adopté par la Chambre, a estimé qu'il fallait en tout cas, sans nouveau retard, permettre aux sociétés de prendre librement les précautions qu'elles estimeront justifiées.

De Senaat was het niet met ons eens.

De Commissie van Justitie van de Senaat was van mening dat de verplichting die wordt opgelegd aan alle naamloze vennootschappen zonder onderscheid, een tweede register van de aandelen of obligatiën op naam te houden, niet verantwoord is door enige praktische noodzakelijkheid of door enige dringende reden van nationaal belang.

De Commissie van de Senaat wijst er daarenboven op, dat het houden van een tweede register, voor een zeer groot aantal onzer naamloze vennootschappen, technische problemen van organisatorische aard zal stellen, waarvoor op het eerste gezicht geen redelijke oplossing zou kunnen gevonden worden.

De Commissie van Justitie van de Senaat vroeg zich eveneens af of de beoogde bescherming van het nationaal vermogen werkelijk kon worden geregeld door het stelsel dat door de Kamer werd aangenomen.

Ten slotte, werd de nadruk er op gelegd, dat de door ons goedgekeurde regeling geen wettelijke waarborg meer zou geven ten aanzien van het uiteindelijke regime der aandelen en obligatiën op naam, vermits dit regime zou moeten afhangen van een koninklijke beslissing, waarvan niemand op dit ogenblik kan zeggen wanneer, in welke zin en onder welke voorwaarden zij zou genomen worden.

De Commissie van Justitie van de Senaat vreesde dat een publiekrechtelijke inmenging in een aangelegenheid van privaatrechtelijke aard als een al te gemakkelijk voorwendsel door de toekomstige vijand en bezetter van België zou kunnen ingeroepen worden om zijn eigen eventuele interventies in de privaatrechtelijke sector te rechtvaardigen of althans te verklaren.

Tot dusver, zo merkt de Commissie van de Senaat verder op, bleven wij van dergelijke interventies in de privaatrechtelijke sector gedurende de twee opeenvolgende bezettingen gevrijwaard.

Bijgevolg heeft de Commissie van Justitie van de Senaat een nieuwe tekst voorgesteld, gesteund op volgende beginselen :

1° Het houden van het tweede register zal overgelaten worden aan de goedkeuring van de betrokken vennootschap;

2° Het thans bestaand enig register der aandelen of obligaties op naam zal gehandhaafd blijven om tegenstrijdigheden te voorkomen wat de bewijskracht betreft, in geval verschillende exemplaren van het register gelijktijdig bestaan;

3° Het thans bestaand register wordt echter gesplitst in twee delen, waarvan het eerste ten zetel der vennootschap zal berusten en het ander buiten deze zetel in België, in de kolonie of in het buitenland.

De houders van aandelen en van obligatiën zullen zelf bepalen in welk deel van het register zij hun recht zullen inschrijven.

Ten einde op elk ogenblik over een volledig overzicht van het register te beschikken, zal een kopij van het tweede deel van het register gemaakt worden door middel van fotokopieën, en dit zal bijgehouden worden zowel ten zetel van de vennootschap als op de plaats waar het ander deel van het register berust.

De wijze waarop de boekhouding in elk der twee delen zal worden gehouden, zal bij koninklijk besluit worden vastgelegd.

Nadat uw Commissie kennis had genomen van de door de Senaat ingebrachte opwerpingen tegen het ontwerp dat door de Kamer werd aangenomen, was zij van oordeel dat in elk geval, zonder verwijl aan de vennootschappen vergunning diende verleend om vrijelijk de voorzorgen, welke zij gerechtvaardigd achten, te nemen.

L'expérience des sociétés importantes, qui attendent le vote du projet de loi pour passer à l'exécution de leur projet, permettra ultérieurement d'apprécier s'il est opportun de revenir à la pensée qui avait guidé votre Commission de la Justice dans la modification du premier projet. Au terme de cette expérience, de nouvelles dispositions législatives pourront être proposées si elles paraissent opportunes, dans le sens de l'obligation qui avait été envisagée par votre Commission de la Justice.

En conséquence, votre Commission propose l'adoption du texte voté par le Sénat.

Toutefois, deux erreurs d'écriture doivent être corrigées.

A l'article 43bis nouveau, troisième alinéa, il faut lire *in fine* : « à cette fin, il sera fait usage de photocopies » au lieu de : « il serait... ».

A l'article 89bis nouveau, premier alinéa, il faut lire : « en het ander buiten deze zetel » au lieu de : « en een ander... ».

D'autre part, le texte revenu du Sénat a établi, par inadvertance semble-t-il, la forme du futur dans les alinéas 1er, 3e, 4e et 5e de chacun des articles du projet, tout en laissant subsister le présent dans les autres alinéas.

Le présent serait préférable, étant donné qu'il est employé aux alinéas 2e, 6e, 7e et 8e, ainsi que dans les articles voisins de la loi sur les sociétés commerciales. Le présent est d'ailleurs le mode législatif normal. Mais la modification nécessiterait un retour du texte au Sénat. D'autre part, une refonte générale de nos lois sur les sociétés commerciales est en cours, et ce sera l'occasion de faire la modification souhaitée.

En conséquence, votre Commission vous propose l'adoption du projet, selon les vues et dans le texte du Sénat, sauf la correction des deux erreurs d'écriture indiquées ci-dessus.

Le projet a été adopté en séance du 14 janvier 1953 par 10 voix contre 4.

Le rapport a été adopté à l'unanimité, le même jour.

Le Rapporteur,
E. CHARPENTIER.

Le Président,
L. JORIS.

De ondervinding van de belangrijke vennootschappen die op de goedkeuring van het wetsontwerp wachten om tot de verwezenlijking van hun voornemen over te gaan, zal het mogelijk maken nadien te oordelen of het wenselijk is terug te komen op het denkbeeld dat uw Commissie voor de Justitie voor ogen had toen zij het eerste ontwerp wijzigde. Na deze proefneming, zullen nieuwe wetgevende bepalingen kunnen voorgesteld worden indien zij wenselijk voorkomen, in de zin van de verplichting welke door uwe Commissie voor de Justitie werd overwogen.

Dienvolgens stelt uw Commissie de aanneming voor van de tekst die door de Senaat werd goedgekeurd.

Nochtans dienen twee vergissingen in de vorm hersteld.

In het nieuw artikel 43bis, derde lid, dient *in fine* in de Franse tekst gelezen te worden : « à cette fin, il sera fait usage de photocopies » in plaats van « ... il serait ».

In het nieuw artikel 89bis, eerste lid, leze men « en het ander buiten deze zetel » in plaats van « en een ander... ».

Daarenboven heeft de tekst welke terugkeerde van de Senaat, schijnbaar door onachtzaamheid, de vorm van de toekomstige tijd ingevoerd in het 1^e, 3^e, 4^e en 5^e lid van elk der artikelen van het ontwerp, terwijl de tegenwoordige tijd bleef voortbestaan in de overige leden.

De tegenwoordige tijd zou verkieslijker zijn, daar hij werd gebruikt in het 2^e, 6^e, 7^e en 8^e lid alsook in de samengaande artikelen der wet op de handelsvennootschappen. De tegenwoordige tijd is overigens de normale wetgevende vorm. Die wijziging zou echter een terugkeer van de tekst naar de Senaat noodzakelijk maken. Anderzijds, is een algemene omwerking van onze wetten betreffende de handelsvennootschappen aan de gang, en zal de gewenste wijziging bij die gelegenheid kunnen aangebracht worden.

Derhalve stelt uw Commissie U voor, het ontwerp aan te nemen, overeenkomstig de zienswijze van de Senaat en in diens tekst, mits verbetering van beide hoger aangestipte loutere materiële vergissingen.

Het ontwerp werd, tijdens de vergadering van 14 Januari 1953, aangenomen met 10 tegen 4 stemmen.

Het verslag werd dezelfde dag eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
E. CHARPENTIER.

De Voorzitter,
L. JORIS.

TEXTE PROPOSÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

Il est inséré dans les lois sur les sociétés commerciales, coordonnées par l'arrêté royal du 30 novembre 1935, un article 43bis ainsi rédigé :

Art. 43bis. — Le conseil d'administration pourra décider que le registre des actions nominatives sera scindé en deux parties, dont l'une sera conservée au siège de la société et l'autre, en dehors du siège, en Belgique, à la Colonie ou à l'étranger.

Les porteurs d'actions ou titres nominatifs ont le droit de les faire inscrire dans un des deux volumes du registre à leur choix.

Une copie de chacun des tomes sera conservée à l'endroit où est déposée l'autre partie; à cette fin il sera fait usage de photocopies.

TEKST VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.

Eerste artikel.

In de wetten op de handelsvennootschappen, samengeordend bij Koninklijk besluit van 30 November 1935, wordt een artikel 43bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

Art. 43bis. — De raad van beheer mag beslissen dat het register der aandelen op naam zal gesplitst worden in twee delen, waarvan het een berust ten zetel der vennootschap en het ander buiten deze zetel, in België, in de Kolonie of in het buitenland.

De houders van aandelen of effecten op naam zijn ertoe gerechtigd deze te laten inschrijven in één der twee delen van het register, naar hun keuze.

Een kopij van elk der twee boekdelen zal aangelegd worden ter plaats waar het ander deel berust; dit zal gebeuren door middel van fotokopijen.

Cette copie sera régulièrement tenue à jour et, si cela s'avérait impossible, elle sera complétée aussitôt que les circonstances le permettront.

Chaque actionnaire pourra prendre connaissance des deux parties du registre des actions nominatives et de leur copie.

Le conseil d'administration fait connaître l'endroit où est déposé le second volume du registre, par une publication aux Annexes du *Moniteur Belge*. Cet endroit peut être modifié par simple décision du conseil d'administration.

La décision du conseil d'administration portant scission du registre des actions nominatives en deux parties ne peut être modifiée que par une décision de l'assemblée générale dans les formes prescrites pour la modification des statuts.

Le Roi règle les modalités d'inscription dans les deux volumes.

Art. 2.

Il est inséré dans les mêmes lois, un article 89bis ainsi rédigé :

Art. 89bis. — Le conseil d'administration pourra décider que le registre des obligations nominatives sera scindé en deux parties, dont l'une sera conservée au siège de la société et l'autre, en dehors du siège, en Belgique, à la Colonie ou à l'étranger.

Les porteurs d'obligations nominatives ont le droit de les faire inscrire dans un des deux volumes du registre à leur choix.

Une copie de chacun des tomes sera conservée à l'endroit où est déposée l'autre partie; à cette fin, il sera fait usage de photocopies.

Cette copie sera régulièrement tenue à jour, et, si cela s'avérait impossible, elle sera complétée aussitôt que les circonstances le permettront.

Chaque porteur d'obligations pourra prendre connaissance des deux parties du registre des obligations nominatives et de leur copie.

Le conseil d'administration fait connaître l'endroit où est déposé le second volume du registre par une publication aux Annexes du *Moniteur Belge*. Cet endroit peut être modifié par simple décision du conseil d'administration.

La décision du conseil d'administration portant scission du registre des obligations nominatives en deux parties ne peut être modifiée que par une décision de l'assemblée générale dans les formes prescrites pour la modification des statuts.

Le Roi règle les modalités d'inscription dans les deux volumes.

Deze kopij zal regelmatig bijgehouden worden en, indien zulks onmogelijk blijkt, zal zij bijgewerkt worden zodra de omstandigheden het toelaten.

Ieder aandeelhouder mag kennis nemen van de beide delen van het register der aandelen op naam alsmede van hun kopij.

De raad van beheer maakt de plaats waar het tweede deel van het register berust bekend door een publicatie in het Bijvoegsel van het *Belgisch Staatsblad*. Deze plaats mag gewijzigd worden bij gewone beslissing van de raad van beheer.

De beslissing van de raad van beheer om het register der aandelen op naam te splitsen in twee delen kan slechts gewijzigd worden bij een beslissing van de algemene vergadering, in de vorm voorgeschreven voor de wijziging der statuten.

De Koning regelt de modaliteiten van inschrijving in beide delen.

Art. 2.

In dezelfde wetten wordt een artikel 89bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

Art. 89bis. — De raad van beheer mag beslissen dat het register der schuldbrieven op naam zal gesplitst worden in twee delen, waarvan het een berust ten zetel der vennootschap en het ander buiten deze zetel, in België, in de Kolonie of in het buitenland.

De houders van schuldbrieven op naam zijn ertoe gerechtigd deze te laten inschrijven in één der twee delen van het register, naar hun keuze.

Een kopij van elk der twee boekdelen zal aangelegd worden ter plaats waar het ander deel berust; dit zal gebeuren door middel van fotokopijen.

Deze kopij zal regelmatig bijgehouden worden en, indien zulks onmogelijk blijkt, zal zij bijgewerkt worden zodra de omstandigheden het toelaten.

Ieder houder van schuldbrieven mag kennis nemen van de beide delen van het register der schuldbrieven op naam alsmede van hun kopij.

De raad van beheer maakt de plaats waar het tweede deel van het register berust bekend door een bekendmaking in het Bijvoegsel van het *Belgisch Staatsblad*. Deze plaats mag gewijzigd worden bij gewone beslissing van de raad van beheer.

De beslissing van de raad van beheer om het register der schuldbrieven op naam te splitsen in twee delen kan slechts gewijzigd worden bij een beslissing van de algemene vergadering, in de vorm voorgeschreven voor de wijziging der statuten.

De Koning regelt de modaliteiten van inschrijving in beide delen.